

OBISKALI SMO ŽIVALSKI VRT

Veliki načrti

Marsikateri Ljubljančane, predvsem tiste, ki imajo v družini manjše otroke, pot večkrat zaneso v živalski vrt. Pa ne le Ljubljančane! Vedno več je tudi obiskovalcev iz drugih krajev Slovenije, tudi tistih iz Štajerske, ki so doslej raje zahajali v zagrebški živalski vrt.

Ob obisku živali, ki jih v naravi sicer nimamo priložnosti videti, pa le malokdaj pomislimo na delavce, ki vsakodnevno skrbijo za številne naše ljubljence, le redkokdaj pomislimo, da imajo tudi oni probleme, ampak le zmajujemo z glavami in modrujemo, kaj vse bi lahko bilo lepše, boljše za živali in za nas, obiskovalce.

O teh problemih smo se pogovarjali z direktorjem Živalskega vrta, Petrom Durjavo.

Kanalizacija in podgane

Predvsem mlajši obiskovalci so lahko opazili, da njihov priljubljeni vlak ne vozi več, pa tudi vrtljak ne. Zakaj? Zaradi malomarnosti njegovega lastnika in zaradi malomarnega odnosa starejših otrok do teh igral. Zato so se delavci Živalskega vrta odločili, da bodo namesto vlaka in vrtljaka na isto mesto postavili, v sodelovanju z Elanovim TOZD-om športna oprema, primernejša igrala. Morda jim bo del te zamisli uspelo uresničiti že v letošnji sezoni.

Pa se vrnimo raje k živalim in k vrsti problemov z razrešitvijo katerih bi jim lahko omogočili lepše, udobnejše in svobodnejše bivanje v njihovem novem domu.

Eden od teh problemov je kanalizacija, ki bi jo bilo nujno urediti, saj ob močnejših nalivih zaradi nagiba terena trpijo ne le delavci ampak

predvsem živali, saj se voda pretaka po za njo najugodnejših poteh in zaliva obore-kletke. Razrešitev tega problema pa bi zahtevala, kot tudi vse ostale izboljšave, velika sredstva, ki pa jih, kratko rečeno, ni.

Nujno bi bilo tudi sanirati ribnike oziroma ograje okoli njih, ki so nagnite in tako ogrožajo živali.

Več skrbi kot doslej bo treba posvetiti tudi določenim vrstam živali, ki zahtevajo toplejšo klimo, predvsem pozimi. Obor, primernih zanj, namreč zaenkrat še ni, zato je potrebno vsaj obstoječe lesene lope adaptirati. Žal pa to ne bo zadoščalo za vse živali. Nekaj jih bo vseeno potrebno preseliti, kar pa za živali ni ugodno, saj se veliko njih ob lovljenju močno razburi in zato lahko tudi poškoduje, večkratne anestezije pa niso priporočljive. Zaenkrat imajo v svojih prostorih centralno ogrevanje le tigri, levi in sloni, pri ostalih živalih pa si pomagajo s pečmi, ki pa jih žal niso deležne vse živali.

Primerne bivanja nimajo zagotovljenega tudi ne opice, pa tigri, levi in pume. Opice namreč zahtevajo v svojih bivalnih prostorih več igral, tigri, levi in pume pa več svobode.

Tudi podgane so živali, žal pa ne sodijo v živalski vrt. Ogrožajo delavce in živali. Podgan pa je iz dneva v dan več. V Živalskem vrtu se proti njim borijo z večjo čistočo, s sprotnim odnašanjem odvečne hrane, z nabavo kontejnerjev za odpadke organskih snovi. Žal pa so podgane preveč žilave in se ne dajo. Zato so se, kljub riziku za mesojede živali, le odločili za deratizacijo. Proti tej nadlogi pa se lahko bori-

mo tudi, obiskovalci. Kako? S spoštovanjem prepovedi hranjenja živali, s čimer bomo ohranili čistočo in ne bomo rušili živalim reda.

Vsekakor tudi ni razveseljivo dejstvo, da v Živalskem vrtu ni redno zaposlenega veterinarja. Vzrok temu so neurejeni osnovni pogoji, ki so predpogoj za delo veterinarja. Ti pa so: laboratorij, prostor, kjer prvič zagledajo luč sveta mladiči, dodatne kletke za izolacijo in še marsikaj bi lahko omenili.

Prispevajmo svoj delež

Ne delamo si utvare, da smo predstavili vse

probleme, nekaj pa smo jih le uspeli nakazati. Tudi zato, da obiskovalec ne bi mislil, da določena neurejenost v vrtu ni trn v peti tudi delavcem, ki pa žal, zaradi skromnih finančnih sredstev, le s težavo rešujejo najtežje probleme. Načrti pa so seveda veliki, marsikomu se bodo zdeli celo neuresničljivi, čeprav menimo, da jih bodo z voljo, kakršne imajo delavci v Živalskem vrtu in z našim večjim poslušom, lahko uresničili, tudi tiste, da bi nabavili žirafe, belega medveda, vidro, tapirja in celo medvedka pando.

NINA LEGAT ČOŽ

Podvodne najdbe v Ljubljani in na Ljubljanskem barju

Nenadejana odkritja zakladne najdbe keltskih srebrnikov na Ljubljanskem barju so nedvomno spodbudna za raziskovanje najdb v strugi Ljubljanice in v njenih pritokih, ki jim do sedaj niso posvečali veliko pozornosti. Na Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine SR Slovenije so registrirali najdbe in zbrali podatke o odkritjih iz raznih tokov, prelivov in kanalov in tako obvarovali za arheologijo bistvena dokazila preteklega človekovega ustvarjanja na tem področju.

Naključnim najdbam v Ljubljani iz 19. in 20. stoletja so sledile še druge pomembne najdbe. Vsekakor je novo odkrito gradivo, skupaj 387 predmetov (večinoma so v Narodnem muzeju), opozorilo na fenomen kotline Ljubljanskega Barja, z nepretrgano kontinuirano poselitvijo od konca neolitika do novega veka. Najdbe so po mnenju raziskovalcev prišle na dno reke v teku dolgotrajnega živahnega vodnega prometa. Na podlagi raziskav lahko celo sklepamo, da je Ljubljana tekla po Barju naravnost že pred rimsko zasedbo. Nova registrirana najdišča dopolnjujejo kulturno - zgodovinsko podoba naselitve Barja in se pridružujejo že znanim podvodnim najdiščem na Ljubljani. Med gradivom je največ novejšodobnih predmetov, in sicer visoko in pozno srednjeveške in novoveške lončenine, orodja, steklarine. Ena morda najlepših najdb, ki pripada latenskem obdobju je železni meč z nožnico, ki je ena redkih najdb keltskega meča pri nas, saj je običajno tako orožje le v grobovih in še to obredno zvito.

obdobje 1981/85 skupina zainteresiranih ustanov; Narodni muzej, Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Regionalni

zavod za spomeniško varstvo Ljubljana, Republiški sekretariat za notranje zadeve, Društvo za podvodne raziskave Ljubljana ter PZE za arheo-

Kovanci iz najnovjših odkritij na barju

logijo na Filozofski fakulteti in Slovensko društvo oziroma njegova sekcija za podvodno arheologijo, obsega tudi nadaljnja raziskovanja na področju naše občine, in sicer v Podpeči, Preserju, v Iški in še drugod.

Pri podvodnih najdbah gre za kakovostno arheološko gradivo, ki je večinoma dobro ohranjeno, zlasti kovinski predmeti. Žal pa načrtovanje bodočih raziskovalnih del na dnu Ljubljanice postavlja v ospredje več problemov, predvsem bo potrebno izdelati posebno metodologijo za raziskovanje v vodah in jo v praksi nenehno izpopolnjevati, kar je ena prvenstvenih nalog, ki čaka raziskovalce.

V spomeniško varstvenem smislu se bo potrebno še odločiti ali naj se v prvi fazi preventivno dvigajo le tiste najdbe, ki izstopajo same po sebi in so izpostavljene morebitnim nekontroliranim posegom ali pa se pristopi k sistematičnemu dokumentiranju rečnega dna in dviganju vseh najdb od izvira Ljubljanice pri Vrhniki do Ljubljane. Same najdbe, ki so stoletja dolgo ležale v globoki vodi pa lahko že ob stiku z zrakom začno nezadržno propadati, zato bi morali ob vsakem nadaljnjem podvodnem posegu organizirati takojšnjo konzerviranje gradiva.

Zbirka iz področja Ljubljanskega Barja je veliko, vse večji odmev pa dobivajo tudi govorice o »privatnih« zbirkah. Opozoriti je vsekakor potrebno, da je lahko kakršnakoli najdba posameznikov pomembno dopolnilo pri delu raziskovalcev, zato se lahko vsi, ki so že kdaj ali še bodo naleteli na kako arheološko dediščino zglasijo v Narodnem muzeju, kjer se bodo posvetovali z raziskovalci o najdišču. Seveda bo le tako ob skupni pomoči mogoče tudi prihodnjim rodovom ohraniti kulturno izročilo davnih prebivalcev Ljubljanskega Barja, ki se je nagrmadilo v Ljubljani in njenih pritokih.

DARJA ERHATIC

Načrt za podvodne najdbe, ki ga je sestavila za